

ефективного засобу юридичного захисту через надмірну тривалість кримінального провадження.

Автентичний переклад рішень Європейського суду у цих справах та його стислий виклад надано.

Україна, як європейська держава, яка прагне вступити до лав країн Європейського Союзу, повинна вжити додаткових заходів індивідуального характеру, а також заходів загального характеру, спрямованих на усунення підстав для надходження до Європейського суду аналогічних заяв громадян України в майбутньому. Згідно із Законом України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини», з метою забезпечення відновлення порушених прав заявника, крім виплати відшкодування, вживаються додаткові заходи індивідуального характеру – відновлення, наскільки це можливо, юридичного стану громадянина. Також держава повинна прийняти заходи загального характеру. Забезпечити усунення недоліків системного характеру, які лежать в основі виявленого Судом порушень, а також усунення підстав для надходження до Суду заяв громадян проти України, спричинених проблемою, що вже була предметом розгляду в Суді. З метою вжиття заходів загального характеру пропонується чітке виконання вимог законодавства, зокрема; внесення змін до чинного законодавства та практики його застосування; внесення змін до адміністративної практики; забезпечення юридичної експертизи законопроектів; забезпечення професійної підготовки працівників правоохоронних органів, професійна діяльність яких пов'язана з правозастосуванням, а також з триманням осіб в умовах позбавлення свободи та інші заходи.

Валентин Тулінов,
декан факультету № 3 ДонДУВС,
кандидат юридичних наук, доцент,
підполковник поліції

Артур Волобоєв,
завідувач кафедри оперативно-розшукової діяльності
та інформаційної безпеки факультету № 3 ДонДУВС,
доктор філософії

ЩОДО ВЗАЄМОДІЇ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ПРИ ВИКОНАННІ СПЕЦІАЛЬНИХ СЛУЖБОВИХ ЗАВДАНЬ

Система координації та взаємодії підрозділів Національної поліції України при виконанні спеціальних службових завдань є комплексною та багаторівневою. Вона враховує різні типи надзвичайних ситуацій та передбачає співпрацю з різними державними органами та структурами.

Так, у випадку надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, координацію здійснюють регіональні комісії з питань техногенно-

екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій. Ці комісії діють відповідно до типового положення, затвердженого урядом України [1], і забезпечують узгодження дій різних служб та відомств.

При виникненні соціальних надзвичайних ситуацій, пов'язаних з терористичними загрозами, координацію забезпечують регіональні координаційні групи Антитерористичного центру при Службі безпеки України. У випадках, пов'язаних з кримінальними проявами, ця роль покладається на територіальні органи поліції.

Особлива увага приділяється координації дій у разі воєнних надзвичайних ситуацій та при виконанні завдань територіальної оборони. Тут керівництво здійснюють ради оборони відповідних адміністративно-територіальних одиниць через штаби зон територіальної оборони або, за необхідності, військово-цивільні адміністрації [2].

Важливим аспектом є взаємодія Національної поліції з іншими службами, зокрема з Державною службою з надзвичайних ситуацій та Національною гвардією України. Ця взаємодія регулюється спеціальною інструкцією [3], яка визначає порядок спільних дій при запобіганні та реагуванні на надзвичайні ситуації, пожежі та інші небезпечні події.

Крім того, при виконанні спеціальних завдань органи і підрозділи Національної поліції можуть переводитися на посиленій варіант службової діяльності. Це здійснюється до вимог відповідної інструкції [4], що визначає порядок такого переведення.

Організація взаємодії покладається на керівників територіальних органів Національної поліції. При цьому поліцейські з відокремлених підрозділів міжрегіональних територіальних органів, залучені до виконання спеціальних завдань, тимчасово переходять в оперативне підпорядкування місцевих управлінь Національної поліції.

Важливим елементом підготовки є завчасне визначення особового складу, який буде залучений до виконання спеціальних завдань. Ці поліцейські включаються до складу основних сил відповідної функціональної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту.

Підготовка до виконання спеціальних завдань включає ряд заходів: оперативний обмін інформацією, проведення спільних нарад, здійснення спільних тренувань та навчань, регулярне оновлення та обмін розрахунками сил і засобів.

Взаємодія здійснюється на різних рівнях: на регіональному рівні - між головними управліннями Національної поліції та міжрегіональними територіальними органами, на місцевому рівні - між їх відокремленими підрозділами.

Така система взаємодії та координації дозволяє забезпечити ефективне виконання спеціальних службових завдань Національною поліцією України в різних надзвичайних ситуаціях, сприяючи збереженню громадського порядку та безпеки населення.

Відокремлені підрозділи міжрегіональних територіальних органів Національної поліції України та ГУНП в межах своєї компетенції здійснюють

ряд важливих функцій для забезпечення громадської безпеки та порядку, особливо в умовах надзвичайних ситуацій. Вони інформують відповідні органи про загрози виникнення або реальне виникнення надзвичайних ситуацій, беруть участь в охороні публічного порядку, забезпеченні безпеки дорожнього руху та охороні об'єктів різних форм власності.

Ці підрозділи надають допомогу місцевим органам влади у проведенні евакуації населення з небезпечних зон, забезпечують реалізацію спеціального перепускного режиму в районах надзвичайних ситуацій та антитерористичних операцій. Вони також організують регулювання дорожнього руху на маршрутах евакуації та охорону порядку в місцях збору та розміщення евакуйованого населення.

Ключовим аспектом їхньої діяльності є планування та здійснення заходів щодо захисту життя і здоров'я поліцейських від негативних чинників надзвичайних ситуацій, а також посилення охорони адміністративних будівель поліції.

ГУНП, крім вищезазначених функцій, також координує діяльність міжрегіональних територіальних органів Національної поліції України, доводить до них результати прогнозу обстановки та інформацію про стан надзвичайних ситуацій. Вони організують виконання спеціальних службових завдань із залученням сил і засобів міжрегіональних територіальних органів, включаючи охорону публічної безпеки і порядку, матеріальних і культурних цінностей, забезпечення спеціальних режимів перевезень та допуску до зон надзвичайних ситуацій.

Обидва підрозділи також беруть участь у плануванні та здійсненні заходів територіальної оборони та виконують інші завдання, передбачені законодавством України.

Отже, координація підрозділів Національної поліції України залежить від чітко злагодженої системи реагування на надзвичайні ситуації різного походження. Нормативна база містить чітку диференціацію повноважень координаційних органів відповідно до типології надзвичайних ситуацій, а порядок оперативного підпорядкування є підґрунтям для планування та ефективного реагування.

Вважаємо, що перспективні напрями удосконалення взаємодії підрозділів Національної поліції України при виконанні спеціальних службових завдань мають включати:

- удосконалення цифрової інфраструктури для оптимізації міжвідомчої взаємодії та підвищення швидкості реагування;
- розробку уніфікованих інструкцій взаємодії для різних типів надзвичайних ситуацій з урахування специфіки регіонів України;
- впровадження інноваційних методів навчання та тренування особового складу з використанням віртуальних симуляцій та моделювання потенційних надзвичайних ситуацій;
- розширення науково-дослідної бази для оцінки ефективності існуючих механізмів взаємодії та прогнозування їх адаптивності до нових типів загроз;

- формування аналітичної системи оцінки результативності координаційних заходів із застосуванням кількісних показників ефективності;
- модернізацію матеріально-технічного забезпечення підрозділів для підвищення їх функціональної спроможності в умовах різнотипних надзвичайних ситуацій.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Типового положення про регіональну та місцеву комісію з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій. *Офіційний вебпортал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/409-2015-%D0%BF#n11>.

2. Про затвердження Інструкції про порядок взаємодії територіальних органів поліції та міжрегіональних територіальних органів Національної поліції під час реагування на надзвичайні ситуації, у випадку уведення правового режиму воєнного чи надзвичайного стану. *Офіційний вебпортал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-17#Text>.

3. Про затвердження Інструкції про порядок взаємодії між Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Національною поліцією України та Національною гвардією України у сфері запобігання і реагування на надзвичайні ситуації, пожежі та небезпечні події. *Офіційний вебпортал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1254-16#n15>.

4. Про затвердження Інструкції про порядок переведення органів Національної поліції України на посилений варіант службової діяльності. *Офіційний вебпортал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0012-16#n14>.

Дмитро Хитровський,
викладач кафедри загальноправових дисциплін
факультету № 3 ДонДУВС

ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ, ОБОРОНИ ТА ГРОМАДСЬКОСТІ

У сучасних умовах національної безпеки взаємодія між органами сектору безпеки, оборони та громадськістю набуває статусу фундаментального чинника ефективності забезпечення правопорядку та суспільної стабільності. Україна, яка зіткнулась із множинними безпековими викликами, особливо в контексті зовнішньої агресії, потребує консолідованих зусиль усіх державних інституцій та свідомої участі громадян у процесах забезпечення національної безпеки.

Структура сектору безпеки, зокрема такі державні установи, як Національна поліція, Служба безпеки України, прокуратура, а також органи оборонного сектору – Збройні сили України та Національна гвардія, реалізують критично важливі функції щодо збереження конституційного ладу, захисту суверенітету та територіальної цілісності держави. Вони також відіграють